

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Kié lesz a haszon...?

Valahonnan felbukkant és megint a közélet színpadára lépett a misztikus és szeszélyes Mr. Gihl. A bukaresti lapok épen olyan hosszú cikkeket írnak róla, mint régebben a nagyváradai sajtó, ahol első ízben ült föl ez a bankár, aki már nem is egy meghatározott személy, hanem külföldi milliók szimbolikus jelképe volt a naiv közönségben.

Mr. Gihlről azt hirdették, hogy hozza magával a gazdasági krízis megváltását. Hozza magával a külföld bizalmát, a dollár milliókat, a városok kölcsönét, a gazdasági fölemelkedést, a normális életviszonyok megteremtését. De voltak akkor pesszimisták is, akik, ha nem is kételkedtek Mr. Gihlben, de semmi esetre sem hittek a külföldi milliókban.

Mr. Gihl mostani fellépése nagyon is jellemző a helyzetre. Ugyanakkor, amikor a pénzügyminiszter a legerélyesebben foglalt állást az állam külföldi kölcsöne ellen, a legkomolyabb bukaresti lapok lehetőnek tartják Mr. Gihl millióit, amely a romániai városok számára jelentene hatalmas lendületet, de végeredményében az állam is hasznot húzna belőlük.

Mert Mr. Gihl mostani eszméiben nem annyira Mr. Gihl szereplése a fontos, hanem az a módszer, amellyel az államkincstár akar könnyű pénzhez jutni. A külföldi milliók nem kerülhetnek közvetlenül az adósok kezébe, hanem az állampénztárba, a Casa de Depuneri-be, amely 4. mond: négy százalék betétkamatot fizetne a meghitelezett városoknak. A Casa de Depuneri-nak sürgős szüksége van 4 százalékos pénzre, mert hiszen már megjelent egy másik rendelet is, amely arra kényszeríti az összes városokat, és közigazgatásukat, hogy összes pénzeiket ennél a pénztárnál helyezze 4 százalékos kamattal letétbe.

Különös csak az, hogy az adós városok tartozásai után nemcsak Mr. Gihlnek, hanem jelenlegi hitelezőjüknek is ennek a kamatnak négyszeresét

fizetik, úgy, hogy a milliókon az állampénztár minden kockázat nélkül megkeresné a 10—12 százalékos differenciát.

Nem is kell pénzembernek lenni, hogy kiszámítsuk, milyen briliáns üzletet csinálnak a városok kölcsönével — nem Mr. Gihl, nem azok a világcégek, amelyek Mr. Gihl útján folyósítják a kölcsönt, nem a városok, nem az állampolgárok, hanem a Casa Depunere, a letétpénztár. Mert termé-

szeliesen mindig gondoskodnak arról, hogy jó néhány millió állandóan ott heverjen a letétpénztárnál a városok pénzéből, jobban mondva a városok tartozásából 4 százalékos kamatozás mellett, — akkor amikor a szolid középbankok is 20 százalékot követelnek.

Elismerjük, hogy az államkincstár is végeredményében is közpénztár, de még így is nagyon kétséges, hogy a külföldi kölcsön busás fövedelméből ilyenformán mennyi jutna azoknak, akik azokat felveszik, akik utána kamatokat,

jutalékot, árfolyamdifferenciát, illetéket és más sokféle járulékokat fizetnek, mennyit kapnának ebből a pénzből a romániai városok?

Mr. Gihl mostani akciója nem komolyabb és nem hihetősebb, mint az első fellépése. Semmi sem változott azóta, csak a helyzet lett rosszabb. De mindenesetre nagyon jellemző, hogy a letétpénztár már most megbesz mindentféle intézkedést, hogy a levegőben lógó és misztikus külföldi milliók hasznát magának szerezzze meg.

Ki akarta a háborút...?

A francia igazságügyminiszter válaszol a tannenbergi beszédre

Párisból jelentik:

Hindenburg tannenbergi beszéde óriási feltűnést keltett Franciaországban.

Mint emlékeztet, a múlt vasárnap Tannenbergen csatatéren tartott emlékülmp alkalmával Hindenburg vezértábornagy, német birodalmi elnök ünnepélyesen kijelentette, hogy

Németország elhárítja magát a világháborúért való felelősséget. Németország nem akarta a háborút, amelyet becsületből, tiszta kézzel és tiszta szívvvel harcolt végig.

A tannenbergi beszéd igazolásaképpen Stresemann német külügyminiszter a Matin-nek adott nyilatkozatában kijelenti, hogy

már ő is számos ízben leszögezte ugyanazt az álláspontot, mint Hindenburg és

különbözőbb nyugtalanságra nincs is ok.

Hivatkozik arra, hogy

Franciaországban sokkal több alkalommal hangzanak el olyan beszédek, amelyek alkalmasak lennének arra, hogy Németországban izgalmat keltsenek.

Hindenburg beszédére válaszolt tegnap Barthou francia igazságügyminiszter egy párisi szobor leplezése alkalmával.

— Vannak cáfolatok, — mondotta, — amelyeket a történelem nem ismer el, — bárholnán származnak is, — olyan adatok igazságával szemben, amelyek okiratokba vannak foglalva. A szomszédos területek felelős tényezőinek beszédjével szemben elpusztított területeink sokkal nagyobb ellentétet alkotnak, mintsem ünnepélyes, de ügyetlen letagadások elégségesek volnának megdöntésére. Az 1914-es Németország szíve nem volt tiszta, mert a felajánlott közvetítés helyett az eseményeket elcsúszta, a helyzetet hamis hírek alapján elrendelt mozgósításával kiélezte.

Aldozatainkkal bebizonyítottuk, hogy a békét akarjuk. Legfeljebb azt tehetjük meg, hogy hallgatunk,

de csak úgy, ha kölcsönösen erre az álláspontra helyezkedünk. Legfeljebb ezt az áldozatot hozhatjuk meg a nemzetközi megnyugvás érdekében.

Bombamerénylet a rivierai expresszvonat ellen

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Vasárnap éjjel a marseilles-nizzai expressz elé a vasúti sínekre Golleguen állomástól három kilométernyire ismeretlen tettesek bombát dobtak öt perccel azelőtt, hogy a vonatnak oda kellett érkezni. Szerencsére a vonat husz percet késett. Az őrszemélyzet figyelmeztetésére a robbanásra és a vonatot megállította. A robbanás a síneket szétszakította, a forgalmat csak reggel lehetett helyreállítani.

A nyomozás megindult s a rendőrség egy anarchista bandát vett gyanúba, akit nemrégiben ezen a vidéken egy hasonló robbanás miatt őrizetbe vettek, de később bizonyítékok hiánya folytán szabadlábra helyeztek. Megmenekült utasok nagyrészt amerikai legionáriusok voltak, akik Nizzán keresztül Olaszországba utaztak.

Éz az utolsó sorsolási szám

A sorsjegyeket csütörtökön, pénteken és szombaton adjuk ki

Október elején már fixet az Amitié

és On még nem gyűjt AMI-TIE-bélyeget?

Azonnal kezdje meg a gyűjtést, hogy már az első jutalomdíjakból részesedhessenek.

Az Amitié-bélyegeket ingyen adják a csatlakozott cégek.

Minden szakmában és minden utcában van Amitié-tízlet!

Következően minden vásárlásnál rendelésnél Amitié-bélyeget!

Chamberlain és Titulescu megegyeztek

abban, hogy Nagyváradon leg-szebb, legolcsóbb és legegység-sabb uri ruhákat **Herskovits** uri szabó készít Gen. Moşoiu (Mezey Mihály)-utca 1. 3921—1

Fogászati rendelő

Brăianu (Szaniszió)-utca 4.

Foghúzás érzéstelenítve. **40** lei
Fogtömés plombával .. **50** lei
Fogkoronák .. **100** leittől
Fogak porcellánból .. **70** leittől

Fogak fehérítése

Szegény fogbetegeknek ingyen
rendelés

Képes Élek

orvosi kötszerész, Sás-passage 20.

Saját készítményű 2393 I

sérvkötők, haskötők,

gummi-
harisnyák,
speciális köt-
őzerek, női és
férfi övszerek

Sötét szinből
bármely világos
szinre fest a
KRISTÁLY

Piața Unirii (Szt-László-tér) 16.

A „CARMEN”

hölgylodrást értesíti a t. közön-
séget, hogy szalonjában **uri fod-
rászatot** is berendezett, hol eton,
bubi stb. frizurákat hygienikusan,
jutányosan eszközöl

CARMEN

uri és hölgylodrást. Piața Unirii
(Szt. László-tér) 5. 3919

A rendőrség kiméletlen offenzívát kezd a titkos prostitúció ellen

Sűrű erkölcsrendészeti razziák — Mit mond Posar inspektor

Az utóbbi években a vene-
reás betegségek ijesztő módon
szaporodnak Nagyváradon. Az
egyre sűrűbben megismertető
ugynevezett erkölcsrendészeti
razziákból, — amelyekről a
nagyközönség vajmi keveset
tud — viszont meg lehet álla-
pítani, hogy a prostitúció mi-
lyen borzalmas arányban sze-
di az áldozatait. Annál is in-
kább elszomorító ez, mert az
orvosi vizsgálat eredménye
szerint a prostituáltak 85—90
százaléka súlyos beteg és be-
tegségével százakat és ezre-
ket fertőz meg. A betegség
csiráját viszik, hordják ma-
gukban mindenfelé, nem is
sejtve, milyen veszedelmet
okoznak.

A rendőrségen már huzamo-
sabb idő óta folynak a tárgya-
lások afölött, hogy az egyre
jobban elterjedő prostitúció
és az azzal járó veszedelmeket
meggátolják, vagy legalább is
egy fokozottabb ellenőrzéssel
csökkentsék. A hosszas anké-
tozásnak az az eredménye
lett aztán, hogy

ma már meg is kezdte
működését a teljesen ön-
álló erkölcsrendészeti osztá-
ly,

amelynek áldásos hatása min-
den bizonnyal rövidesen érez-
hetővé válik.

Az államrendőrség épületé-
ben a földszint 9. 10 és 11.
számu szobákban, az első ke-
rületi kapitányság régi helyén
rendezkedett be a saját ambu-
latóriummal rendelkező er-
kölcrendészeti osztály, mely-
nek vezetője Posar inspek-
tor lett. Posar inspektor a bé-
kebeli ellenőrzést; a régi, be-
vált kintinó rendszert akarja
feltámasztani.

— A rendőrhatalóság nem
nézhet tovább ölbetett ke-
zekre, — kezdte nyilatkoza-

tát Posar inspektor — a titkos
prostitúció hatalmas terjesz-
kedését, amelyet, ha már csi-
rájában nem sikerült elfojtani,
legalább olyan határok közé
kell szorítanunk, amelyek egy
százezer lakosu városnak leg-
jobbán megfelelők.

A rendőrség tüzelt-vással
üldözni kívánja az igazol-
vány nélküli prostituáltak-
at, az ellenőrzés alatt
lévőket pedig az állandó
orvosi felügyelet alá ki-
vánja vonni.

— Programmunk kész. Az
ügyosztály megkezdte annak
alapján működését. A régi tisz-
tikar két kintinó tagját: Zi-
lahyt és Molnár-t vettem
magam mellé. Ők ismerik leg-
jobbán a várost, közreműkö-

désüktől sokat remélhetünk.

— Ma már idézést küldtünk
ki valamennyi nyilvántartás
alatt álló nőknek, akiket itt a
poliklinika orvosa és az egyik
tisztorvos fog felülvizsgálni.
Aki egészséges, az megkapja
az igazolványát, amelyet köte-
les mindenkor magával hor-
dani. Amikor ezekkel végez-
tünk, kezdetünk hozzá mun-
kánk tulajdonképeni céljához:
a titkos és tiltott prostitúció
letöréséhez.

— Külön személyzetünk lesz
az utcák, szállodák, zugszállók
és találkozóhelyek megfigye-
lésére és ellenőrzésére. Azt
hiszem, — fejezte be nyilatko-
zatát Posar inspektor — rö-
vid időn belül már hirdondó
sem lesz Váradon a ma még
tomboló tiltott prostitúcióból.

A holnapi Bihorul-NAC-mérkőzés szenzációja

Amit tegnap még csak a beava-
tot klubvezérek tudtak, ma már
nyilvánosságra került. A Nac tel-
jesen újjászervezett csapattal ké-
szül revansot venni a Bihorul
CFR csapatán. Az Egyetértés el-
len szereplő csapatból mindössze
hármán játszanak a holnapi mér-

közösen.

A Nac a következő csapattal
játsszik: Szöllőssy, Hermann, Kel-
ler, Guru, Gábor I., Stettner, Szé-
kely, Fábán, Ströck Pista, Bali,
Gábor II.

Jegyek elővételben a Róth M.
utóda cégnél.

9:2-re győzött az NSE első csapata az ifjuságiak fölött

Nagy közönség előtt folyt le az
NSE tegnapi uszótérjátszma, mely-
nek érdekesebb eredményei a kö-
vetkezők: 33 egyharmad m. gyer-
mekverseny: 1. Barna Gyuri 25
mp. 2. Révész Pista, 3. Kaufmann
Zoli, 50 m. kezdőverseny: 1. Gáll
II, 2. Gál I, 3. Fogel, 50 m. hölgy:
1. Hoványi Sári, 2. Szedő Manci,
3. Vicsay Nusi, 200 m. mell: 1.
Klein 3.40 mp. 2. Lichtmann, 3.
Vermes, 50 m. gyors: 1. Felicides
32 mp. 2. Mokos 32.3 mp. 100 m.
mell: 1. Némethi, 2. Szabó, 3. Fo-
gel, 100 m. hát: 1. Barna I, akinek
24 mp. előnyét Schönberger be-

hozni nem bírta. 2. Schönberger
1.30 mp. 3. Klein, 200 m. gyors-
uszás: 1. Felicides 3 p. 2. Barna II,
3. Gál I. 3×33 egyharmad m. ve-
gyes staféta: 1. A-csapat 1.33 mp.
(Szabó, König, Mokos), 2. B-csa-
pat, 3. C-csapat. NSE első—NSE
ifjusági vízpolómérkőzés 9:2 (3:1)
Biro Sugar László. Változatos
mérkőzés, melyet az ifjuságiak
erős támadást nyitnak meg, azon-
ban saját tempójuktól kifutladvá,
átengedik a győzelmet az első
csapatnak. Góllövők: Felicides 2,
Mokos 2, König 5, illetve Barna
1, Smilevits 1.

Mozgőszínházak mősora

Atlantic nyári mozgó

Hétfőn

5, 7 és 9 órákor

**Világ-
csaló**

Kalandorgjáték

Bánky Vilmával

Apollo-mozgó

Hétfőn

5, 7 és 9 órákor

**SANSSOUCI
MALOM**

Történeli játék

A főszerepekben:

Otto Gebühr, Hanny Weisse,
Olga Tschehowa,

Jön holnap

Herceg és kócsok

Lucy Dorain és Willy Fritsch
híres filmje

Reyman-szinkör

Ma és holnap

5, 7 és 9 órákor

**Hintás-
lány**

HARRY LIEDTKE
200-ik jubiláris filmje
Ossi Osvaldával

Eredeti zenekísérettel

Kedvezményes jegyek
érvényesek

Mi lesz az éhező színészekkel?

Vasárnapi cikkünkre, mely Erdélyi Miklós színigazgatóhoz intézett levél keretében a színházkérdéssel foglalkozott, ma több levelet kaptunk a közönség igen széles köréből. Egyelőre közlünk két érdekes hozzászólást és szívesen bocsátjuk rendelkezésre hasábjainkat a színházprobléma eldöntésénél a közönségnek.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Csakugyan itt volt az ideje, hogy Erdélyi urral (vagyis a tényleges igazgatóval: Gróf urral) megértessék, hogy a közönség művészi igényei az ő művészi programjával nem azonosak. Nem számíthat se Erdélyi Miklós se senki más a magyar közönségnek a tavalyihoz hasonló áldozatszerű támogatására, de még ennél kevesebbre se, ha az igazgató csupán zsebe érdekét tartja irányadónak és fűtől arra, hogy a közönség meg van-e elégedve vagy sem. Jó ez minél határozottabban leszegézni, s jó volna, ha a Magyar Párt is hivatalosan magáévá tenné a közönség álláspontját. Erdélyi ur adja a titokzatost és közben huzza, huzza a szervezkedést. Hadd caplizzanak ezek a szegény, szerencsétlen színészek, akik az igazgató urak szeme előtt felfordulnak az éhségtől, csak hadd ernyedjenek el teljesen, majd annál kevesebb és nyomorúságosabb lejegcskékért szerződnek, ha már a szemük is kopog. Magyar teatristáknak. Nagyváradon. Anno 1927.

Szabad ennek megfőrténni? Már egyszer 1925-ben Gróf László igazgató ur kimondta, hogy nincs gázi és mehettek a színészek zabot hegyezni s hogy meg ne dögöljenek az utcán: mehettek koldulni. Az elmúlt szezon színész fizetéseiről se beszéljünk. Amikor a kóristák legszebb álma a 4000 lejes havi gázi: mindennek a teteje. Mit gondol, hogy élne meg 4000 leiből? kérdeztem egy éhező kóristát. Ó, uram, valami kollegával, ketten összeköltöznék a Hattyu-utcában, kapunk egy szobát ketten egy hónapra 1500-ért, ebédet naponta kapok 60 lejért, az 1800. Hát vacsora, hát cigaretta, hát egy pohár bor, egy pikoló, hát a mosás? A kórista rázta a fejét s csak az utolsó kérdésre felelt csendesesen: mosni magam mosok, ha van mit...

Szóval t. Szerkesztő ur, azt hiszem a legfontosabb érdek most már megkérdézni Erdélyi Miklóst, reflektál-e a nagyvárad színházra. Nem tehetjük ki a városi annak, hogy az igazgató előszobáztassa és végsőkéig várassa elhatározására, mikor már a színészek vagy elszereződnek Váradról vagy beállnak urházakhoz lengyelnek vagy elmennek pincérnek. Emberbaráti szempontból se utolsó kérdés, szabad-e túrni annyi derék magyar színész borzasztó pusztulását.

Nem lehet trükkökkel dolgozni.

Kiváló tisztelettel
egy régi bérő.

2.

Kedves Szerkesztő uram!

Nincs már semmi baj. Erdélyi Miklós színészdirektor ur megkezdte színtársulatának szervezését. Tudtommal abban a szerencsés helyzetben van, hogy eddig leszerződött a következőket: Gróf Lászlót, Grófné Mariskát, Kertész Mancit, Kovács urat.

Hol van a primadonna. Hol az énekesek, hol a bonvivánt, a komikus, hol az a társulat, amelyet ön és ezzel együtt a közönség

kíván? Ki játsza a finom drámák démonjait, hol van Tompa, ki helyettesíti Tóth Eleket, mi van Pogány Jankával?

A négy szerződöttetett művész közül Gróf ur maga is igazgató; gondolom főigazgató, Kovács ur nem tudom kicsoda, bizonyára valami attrakció. Amint látszik, mégis csak hiányzik itt valami színügyi bizottság, valami liberális, intelligens szerv, amelynek a szervezkedésbe befolyást kell engedni.

Kész hive:
Dr K. S.

Nagyvárad pusztuló kereskedelmén az idegenforgalom növelése segíthetne

A VÁROS SZÉGYENE A SOK VÉGELADÁS! — MONDOTTA FLEGMANN ÁRMİN
A KERESKEDELMI KAMARA IGAZGATÓTANÁCSANAK TEGNAPI ÜLÉSÉN —
MIT MOND NEGULESCU ELNÖK

Vasárnap tartotta a Kereskedelmi és Iparkamara igazgatótanácsa rendes havi ülését, amelynek gazdag tárgysorozata iránt rendkívüli érdeklődés mutatkozott.

Az ülést Negulescu Athamaz elnök nyitotta meg, aki jelentésében nagy vonásokban beszámolt legutóbbi külföldi útjáról és nyolc napi haladékokat kért, hogy részletes jelentését előterjeszthesse. Közölte, hogy a kamara memorandumot juttatott el a kamarák országos Szövetségéhez különböző gazdasági kérdések rendezése érdekében. Bejelentette, hogy a szövetség értesítést küldött, amelyben közölte, hogy

a minisztérium a spekulatív törvény megszüntetésének kérdésével foglalkozik és erre nézve kéri a kamara javaslatát.

A kamara betéteire vonatkozólag a Bihoreanával kötött megállapodást ismertetve ezután Negulescu elnök, majd javasolta, hogy a Bihoreanánál levő 1.066.000 leányi nyugdíjalapot két és fél évig hagyják a bankban, a többi alapokat, pedig, minthogy azokra időnkint szükség van, más pénzügyi intézményeknél helyezik el.

Dancse Jakab javasolta, amennyiben belügyminiszteri rendelet úgy intézkedik, a kamara vagyonát a pénzügyigazgatóságon helyezték el.

Dr Papp János felvilágosításul közli, hogy ez a rendelet csak a községek vagyonára vonatkozik.

Flegmann Ármín szól hozzá az elnök jelentéséhez és kifogásolja, hogy több benyújtott javaslatával a kamara nem foglalkozott. Így elsősor-

ban az egyre szaporodó végeladások kérdését tartja fontosnak.

A város szégyene, ha idegen hozzánk téved és a főutcán az üzletek felett látja a végeladást hirdető vászontáblákat.

Kéri a kamara elnökségét, interviniáljon, hogy az ilyen táblák eltűnjenek. Kéri továbbá a kamara titkárságát, kísérelje figyelemmel a végeladások hirdetésait.

Megállapítja, hogy

a kamara országos jelentőségű ügyekben tudatosan is angazsálja magát.

Hibáztatja, hogy a főtitkár stockholmi útjáról még nem tett jelentést. Kérde, mi van a júniusban elhatározott regáti tanulmányuttal?

Ezután az idegenforgalom kérdését feszegeti. Szomorúan állapítja meg, hogy

Nagyvárad ma halott város képét mutatja.

Kérde, miért nem kezd a kamara akciót az idegenforgalom érdekében, holott

pusztuló kereskedelmünkön már csak ez segíthetne.

Beszédét azzal a kíváncsággal fejezi be, hogy a kamara első sorban Nagyváradé legyen.

Negulescu elnök válaszol a felszólalásra és közli, hogy a felhozott esetekben a kamara megtette kötelességét. Kéri azonban, ne tévésszék szem elől, hogy a kamara csak véleményező szerv és ha a közigazgatási hatóságok nem veszik figyelembe, nem tehetnek ellene semmit. Ami a végeladások kérdését illeti, a kamara azok véleményezésénél

az érvényben lévő magyar ipartörvény alapján jár el.

Ez pedig minden kereskedőnek módot ad, hogy bizonyos formálítások betartásával végeladást rendezhessen. A reklámtáblák eltüntetése a kamara hatáskörén kívül esik. — Az idegenforgalom emelése érdekében elhatározta a kamara mintavásár és kiállítás rendezését, amelyre nézve legközelebb konkrét javaslatot tesz. Kéri, hogy a mai ülést másirányú elfoglaltságára való tekintettel halasszák el.

Bolcas Mihály és Flegmann Ármín felszólalásai után az ülést a jövő vasárnap folytatják.

**Nyakkendő a legszebb kivitelben,
legolcsóbb árban**

3865

Nyakkendőáruház (Musikával szemben)

Esőernyő Blum Vilmosnál

mélyen leszállított árban

Köröspart

Javításokat és áthuzásokat olcsón vállalok.

Ének

okt. 1-én

Zene

2-án

Tánc

3-án

Humor

4-én

a Kath. Körben Miss Arizona 10 tagú társulattal. — Népszerű olcsó helyőrák

MOZI

Az Apolló mozgósínház
műsora:

Hétfőn: Sanssouci malom.
Kedden: 5, 7 és 9 órakor:
Herceg és kokott! Lucy Do-
rain filmje.

Szerdán: 5, 7 és 9 órakor:
Herceg és kokott.

AZ ATLANTIC NYÁRI MOZI
MŰSORA:

Hétfőn: Világcsaló, Bánky
Vilma híres filmje.

— Herceg és kokott. Az Apolló mozgósínház egymás-
után vetíti a legújabb film-
termés legszebb filmjét, Bi-
rinszky Leó híres regénye
után írták ezt a filmet és a re-
gény többszáz ezer példány-
ban, valamennyi nyelvre le-
fordítva már nagy sikert ara-
tott. A téma nagyszerűségé-
nél fogva határozta el, hogy
filmre is feldolgozzák és a
rendezés olyan szerencsés
volt, hogy kihozta a regény
minden finom szépségét. A
történet valóban megtörtént
Frigyes Vilmos német királyi
herceggel, de az író keze meg-
szépsítette a befűzést, amely
a valóságban bizony más lett,
mint a regényben. A német fő-
herceg gáláns históriája azon-
ban tökéletesen van feldol-
gozva. A picadilly kis táncos-
nője Lulu (Lucy Dorain) sze-
relmes lesz egy kis diákba és
hogy annak pénzt szerezzen,
vállalkozik arra, hogy egy fő-
herceg mellesze legyen. —
Amikor a remegő leányt a fő-
herceg elé viszik, meglepve
látja, hogy az nem más, mint a
kis diák, akiért fel akarta ál-
dozni magát. Nehezen, de ki-
békülnek. Akkor a szülők meg-
akarják házasítani a főherce-
get, és a leányt kényszerítik
arra, hogy kiábrándítsa magá-
ból. Mégis minden jól lesz és a
filmen a főherceg feleségül
veszi a kis Lulut, aki annyit
szenvedett, hogy megérdemli
a boldogságot. A film felvéte-
lei pompásak. A saint moriei
táj, a téli sport felvételek és a
remek rendezés beállította
képek mindvégig szórakozta-
tók és megragadják a nézőt. A
filmet kedden kezd vetíteni az
Apolló, rendes helyárok
mellett.

Heyman szinkör

Hétfő 5, 7 és 9 órakor: Hintás-
lány, Harry Liedtke 200-ik jubilá-
is filmje, Ossi Oswaldával. Erede-
ti zenekísérettel.

SPORT

Magyarország--Ausztria 5:3 (2:2)

Az osztrák csapat szerzi meg a vezetést, de a magyar válogatott hatalmas irammal öt gólt rug
egymásután. — 40.000 néző. Bíró: Prince Cox (Anglia)

A 61-ik osztrák-magyar mérkő-
zést hatalmas, eddig még sohasem
tapasztalt érdeklődés mellett ját-
szották le tegnap délután Buda-
pesten. Több, mint 40.000 ember
szorongott, izgult a magyar csa-
pat győzelméért és a pompás kon-
dicióban levő meggyipiros dresszes
válogatottnak a tavaszi legyőzeté-
sért sikerült is revansot vennie.
Az osztrák csapat legényesége az
első negyedórán már 2:0-ra vez-
et, amikor hirtelen megcsillant a
magyar válogatott technikai fel-
készültsége, amely a lelkesedéssel
párosulva, ezt a ragyogó győzel-
met eredményezte.

Tudósítónk az osztrák-magyar
és a többi válogatott mérkőzésekről
a következőket táviratozza:

Mindjárt a játék elején he-
ves küzdelem indul meg. A
14-ik percben Weinhardt
súlyosan hibáz és Wessely
16-os szabadrugása a magyar
hálóba kerül, majd egy perc
mulva Siegl kitörése az
osztrákok második gólját ered-
ményezi. Végre a huszadik
percben Ströck kornerét
Kohut fejeli, a kapus által
kiütött labdát Takács térd-
del bevágja. Szédületes tempó,
a 29-ik percben Hirzer be-
adásából Kohut hatalmas
bombával egyenlít. A magyar
csapat támadást támadásra
halmoz.

A második féldő hetedik
percében Hirzer felpályáról
lefut és remek gólt lő, majd
két korner az osztrákok ellen.
A tizenhatodik percben Hirzer
beadásából Holcbauer
újabb gólt lő, majd néhány
perc mulva Hirzer remek
összjátékából az ötödik gólt

rugja. Hírt az a korzó közön-
sége vállaira veszi. A magyar
csapat óriási lendülettel to-
vább támad, percenkint repül
a labda az osztrák kapura,
mégis sikerül Wesselynek a
védelem hibájából az osztrá-

kok harmadik gólját berugni.
Magyarország-Ausztria (ama-
teur) 4:2 (3:1). Zágráb: Ju-
goszlávia-magyar második gar-
nítura 5:1, (2:1). Budapest-
Bécs városközi (Bécsben)
2:2 (1:0).

Nac--Egyetértés 2:0 (0:0)

(Elsőosztályu bajnoki. Bíró: dr Morár Teofil)

Tegnap mutatkozott be hosszú
szünet után a zöld-fehérek első
csapata. A mérkőzésen a Nac
volt fölényben, határozottan jobb
játékot produkált ellenfelénél, de
mégis hiányzott a régi Nac-ot jel-
lemző kiforrott technikai tudás.

A mérkőzést a Nac egyhangú
fölénye jellemezte, az Egyetértés
csak nagy néha közelített meg a
Heller által hibátlanul védett
zöld-fehér kaput.

A Nachan Fellner, Róth és a
nagy Grünbaum játéka emelke-
dett ki. Guru ügyesen mozgott a
centercsatlár posztján, de nem
tartjuk szerencsés ötletnek a tipi-
kus szélsőhálójátékos csatársor-
ban való szerepeltetését.

Az Egyetértésben Varga kapus
bravúrosan védett, nagyrészt ne-

ki köszönhető az aránylag hízelgő
eredmény. Szépen játszott még
Szabados és Brán. A Nac mindkét
gólját Róth révén szerezte meg.

TÖREKVÉS TÖRPE--MAKABI TÖRPE 3:1 (1:0)

A Törökves góljait Szabó, Ba-
togh és Sándor, míg a Makkabea
gólját Hittner III. rugta. Jól vé-
dett Farkas kapus.

EGYETÉRTÉS I-B--NAC I-B (UTE) 1:0 (0:0)

Feltűnést keltett Farkas (Ama-
teur) bíró ítélkezése, aki, bár a
szabályok világosan előírják, hogy
a futballt tizenegyen játszik, nem
volt hajlandó a pályára engedni a
Nac I-b későn érkező tizenegye-
dik játékosát.

Egyetértés ifj.--Nac ifj. 5:2 (1:1)

Amte--Törökves 2:0 (1:0)

Barátságos. (Bíró: Manea)

A váradi Törökves első csa-
pata tegnap Aradra rándult át,
hogy ott az Amtenak revansot
adjon. A Törökves két tartal-
lékkal volt kénytelen átmenni
és így a komplett összállítás-
ban játszó Amtetől megérde-
melt vereséget szenvedett.

Az első féldőben mindkét
részről kiválóan játszott, míg a

második féldőben az Amte
fölénybe került.

Az Amte góljait az első féldő-
ben Stoiffa és a második
féldőben Ladics rugták. —
Székely egy tizenegyet a
második féldőben elrugott.

AAC--Glória CFR 2:1 (0:1).

Vointa-Hakoach 4:0 (2:0).

Temesvár: Kinizsi-TAC baj-
noki 2:0 (1:0).

A Kinizsi megérdemelten
győzött Wetzter (2) góljaival.

Banatul--Kadima (bajnoki)
1:0 (0:0).

Szépségápolás, összes szép-
séghibák tökéletes kezelési he-
lye D. Sternberg Helén cos-
metica intézetében Piața Reg.
Mária (Bémer)-tér 3. I. em.

Saplanok

nagy választékban Ungár &
Glick-cégnél Sas-passaage, fő-
bejárat. Olcsó árak. 3017

Legmegbízhatóbban
és leggyorsabban
festi, tisztít, mos a
KRISTÁLY
új felvételi üzlete
Alexandrii (Teleki)-utca 16. sz.

Butorvásárlók figyelmébe!

Hálószobák, ebédlők, uriszobák,
garnitúrák, konyhaberendezések,
komplett lakberendezések

nagy választékban

szolid, izléses, modern, megbiz-
ható, egyszerű és művészi kivi-
telben

olcsó engros árban

kaphatók gyári lerakatunkban.

WALLERSTEIN FERENC UTÓDA

Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 19. szám alatt

Sanatorium

Maria-Grün
bei Graz
Steiermark

Gyógy- és vizsgyógyintézet

minden modern
komforttal és
orvosi berendezéssel. — Diétás, továbbá hő- és fekvő-kurák.

Csedaszép őszi és téli üdülőhely

ideges és belsőbeteg részére,

Vezető-orvos: Dr. E. Stüchl.

Kérjen képes prospektust!

Kalapok

a legdivatosabb formákban és
színekben Lei 320.—tól kaphatók

Roth M. Utóda-cégnél

A külföldi kölcsön sürgetésének jegyében nyílt meg a mérnök-kongresszus Váradon

Nistor miniszter jelezte, hogy a kölcsön talán hamarosan valóra is válik
Davidescu elnök érdekes expozéja

A mérnökök adtak egymásnak találkozót Nagyváradon. Kongresszust tartanak. A kongresszus szó az utóbbi idők során sokat veszített jelentőségéből; sokan hajlandók egyetemesdivé lefokozni. Ebben, a mostani esetben azonban nem pusztán szövecsérzés, nem csupán bankett, kirándulás és efemer méltóságosztogatás az, amit a kongresszustól várni kell és várni lehet. Elvégre mérnökökről van szó, a pozitív munka alkotó embereiről.

Tegnap kora reggel már várakozott a nagyvárad pályaudvaron a hatóságok számos képviselője, egész sereg mérnökkel az illusztris vendégekre.

Gaál-Szabó mérnök és Popescu Caius vasúti mérnök, a megye határáig kiutaznak a delegátusok fogadására, akiknek különvonata fél 9-kor futott be Nagyváradra. Ezzel a vonattal jött Jon Nistor közmunkaügyi miniszter és Alexandru Davidescu, az A. G. I. R. (országos mérnökegyület) elnöke is.

Egry Gergely dr polgármester a város nevében, Lobontiu Emil dr prefektus, a megye nevében intézett üdvözlő szavakat a vendégekhez, akiket a rendőrség részéről Gheorghe Bunescu rendőrprefektus, a várad mérnökök részéről pedig Kőszeghy József és Gavra Sándor főmérnökök fogadtak. A pályaudvarról kiki saját szállására ment, azután 10 órakor a görög keleti székesegyházban Te-Deum volt, amelyet Popovici Vazul főesperes celebrált. Innen a résztvevők átvonultak a város háza nagytermébe, amelynek padjait az előkelő közönség népesítette be. A kongresszusra jött notabilitásokon kívül ott voltak Ciorogariu g. kel. püspök, Mosoiu tábornok, Serb tábornok, a csendőrszolgálat parancsnoka, és még számosan a nagyvárad intelligencia sorából.

Jon Nistor közmunkaügyi miniszter, mint díszelnök, néhány szóval megnyitja a kongresszust, majd Ciorogariu g. kel. püspök mondja az első üdvözlő beszédet, amelyben hódoló szavakkal emlékezik meg az elhunyt Ferdinánd királyról.

A közönség, amikor az agg püspök e szavakat mondja, feláll és így hallgatja végig, majd megtapossa a beszédet.

Micula György g. kath. kanonok egyháznak üdvözlését tolmacsollja.

Serb tábornok, Economu tábornoknak, a helyőrség parancsnokának nevében hozza a hadsereg üdvözlését. Egészséget, eredményt kíván a szép kulturális munkához, amelyet a mérnökök a köz érdekében kifejtének.

Taps fogadta Serb tábornok beszédét, majd Egry Gergely dr polgármester tartott nagy tetszéssel fogadott szónoklatot, amelyben többek közt ezeket mondotta:

— Városunk ünnepnapnak tekinteti ezt a napot, mert a legelőkelőbb testületek egyike választotta városunkat kongresszus székhelyéül. Valóban Önökre, akik pozitív tudományt, reális pályát képviselnek, vár a legfontosabb feladat, egyben a leg súlyosabb teher is, nemcsak szűk körben, hanem az állam életében is. Joggal elvárjuk tehát — és megvan minden bizalmunk, hogy így is lesz — hogy a jövőben is az eddigi szorgalmat, ugyanazt a buzgóságot fejtik ki az állam és a nép magasabb érdekében. Mélyen áthatva ez érzelmektől, kérjük Önöket, érezzék magukat otthon városunkban és kívánom, hogy tudásuk és munkájuk eredménnyel járjon az ország és a nép javára.

Lobontiu Emil dr prefektus keresetlen szavakkal üdvözölte a

mérnököket. Rámutatott azokra a kincsekre, amelyeket Biharmegye földjének méhe rejt. Kifejezésre juttatta a prefektus azt a reményt, hogy a mérnöki kar tudása, invenciója, szorgalma révén a természet kincsei megélhetést fognak nyújtani a megye szegény népének, hogy ez ne legyen többé kénytelen vándorbotot ragadni a kezébe.

A prefektus mély hatást keltő beszéde után Mosoiu tábornok állt szólamra. Nagy taps fogadta a tábornokot, aki rámutatott arra, hogy

Biharmegye területén a technikai tevékenység minden ága részére bőséges alkalom nyílik.

Itt vannak bányák, erdők, vizesek, termőföldek, amelyek még nincsenek kellően kihasználva. A tábornok különösen

az óriási hauxittelepkre hívja fel a kongresszus résztvevőinek figyelmét.

Csak a külföldi tőke segíthet

Amikor Mosoiu tábornok nagy tetszéssel fogadott szavait bevégezte, Alexandru Davidescu, a mérnökegyesület elnöke állt fel, hogy felolvassa a beérkezett üdvözlő írásokat, elsősorban Bratiana miniszterelnökét, majd számos más notabilitását.

Ezután Davidescu elnök, (aki különben a bukaresti egyetem rektora is) elkezdte expozéját azaz, hogy a mai kritikus helyzetben jobban, mint bármikor, szükség van az országnak fokozott gazdasági tevékenységre, amit úgy lehet elérni, ha kihasználják a természet bőséges kincseit.

Saját erejéből ezt nem képes az ország megtenni.

Még arra sincs tőke, hogy a meglevő intézményeket jókarban tartassák.

Egyetlen kivezető út: külföldi kölcsön.

Ez azonban nem tud bejönni, mert a komercializációs törvény szerint a külföldi tőke csak 40 százalékban vehet részt bármiféle vállalkozásban;

ilyen feltételbe pedig a külföldi tőkének természetesen nem hajlandó belemenni.

Keresni kell tehát egy középút

és úgy kell módosítani a komercializációs törvényt,

hogy az állam magasabb érdekei összhangban legyenek a stágnáció sokkal nagyobb károkat okoz, mint azok a károk, amelyek

Sokkal hamarabb, mintsem gondolnák...

A mi a külföldi tőke problémáját illeti, Nistor miniszter ezt mondotta:

— Nem akarok próféta lenni, de azt hiszem, hogy

sokkal hamarabb, mintsem gondolnák, megoldódik ez a probléma is,

ugy, hogy megfelelően az ország magasabb érdekeinek és ugyanakkor a lakosság üdvét is szem előtt tartja.

Ezt a beszédét is taps kísérte. Ezután Falcovici temesvári megyetemi rektor; Radleanu közlekedésügyi vezérutká; Atanasescu, a Societatea Politehnica elnöke; Florescu, a temesvári mérnökegyület elnöke, továbbá

az államot érnék akkor, ha külföldi tőkéseknek engedélyezne természeti kincseket.

ÖNTÖZŐCSATORNAK ÉS KETTŐS VÁGANYOK

Beszél ezután Davidescu elnök saját terveiről, így

a hatalmas öntözőcsatornáról,

amelyek a föld megtermékenyítését szolgálják, emellett hajózhatók is volnának és hidroelektrikus műveket is lehetne rajtuk létesíteni.

A Körös környékét is bevonná ebbe a hatalmas csatornahálózatba.

Azután fontosnak tartja, hogy

a főbb vasutvonalakat kettős vágányúvá alakítsák át.

A rendkívül érdekes expozé hosszan megtapsolták.

A MINISZTER VÁLASZA

Nistor közmunkaügyi miniszter áll ekkor szólamra és kijelenti, hogy azok a problémák, amelyeket Davidescu elnök expozéja érintett.

erősen foglalkoztatják a kormányt is.

Visszatérve az eddigi mérnök-kongresszusokra, elmondja a miniszter, hogy azok nemcsak kári érdekek védelmét, hanem az ország gazdasági és technikai haladását is szolgálták.

AZ ÁLMERNÖKÖK ELLEN...

Hangoztatja a miniszter, hogy a kormány védekezőkedéseket fog életbeléptetni, nehogy a mérnöki címmel visszaélhessenek.

Ezt a kijelentést hatalmas taps fogadta.

Választások.

Végül megválasztották a kongresszus elnökévé Alexandru Davidescu-t; alelnökké pedig Kőszeghy József főmérnököt, Hosszu János vasúti igazgatót, Vidrascu főfelügyelőt, Codreanu C. F. R. igazgatót.

Választottak még főtitkárt és titkárokat. Ezzel véget ért a kongresszus első tanácskozása.

A bankett.

Délben bankett volt a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. Az első tósztot Egry Gergely dr mondotta. I. Mihály királyra. A. Davidescu elnök Nagyvárad város lakosságára tósztolt, Lobontiu dr prefektus Nistor minisztert éltette, Nistor miniszter pedig Mosoiu tábornokra ültette poharát. Végül Mosoiu tábor-

Árkölözözünk

a Turul-cipőüzlet sas-palotai helyiségébe

Árainkat mélyen leszállítottuk

Deutsch posztóáruház

Jelenlegi helyiség kiadó

3922

Oktober

1

2

3

4

Szombat

Vasárnap

hétfő

Kedd

Párisi látványos színház, Miss Arizona

10 tagú társulata

az újonnan átalakított kath. körben

nok a mérnöki karra mondott pohárköszöntöt.

Az izléses bankettet Balla Ferenc rendezte kifogástalanul elegánsan.

Délután a mérnökök megtekintették a várost.

A mai ülés

A kongresszus ma délelőtti ülését Davidescu elnök nyitotta meg. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt I. Ferdinánd király nagy érdemeiről. Majd Budu elnök felolvasta az I. Mihály királyhoz intézendő távirat szövegét.

A délelőtti folyamán a kongresszus a közmunkák szállításiának megkönnyítéséről tárgyalt, a tárgyhoz számosan hozzászóltak. A kongresszuson résztvevő Nistor miniszter megígérte, hogy a kérdést alaposan tanulmányozni fogja.

APOLLÓ

APOLLÓ

Birinszky Leó kitűnő regényét, amely oly nagy hűséggel festi meg a nagyvárosi mulatók excentrikus életét

Herceg és kokott

című filmjátékot

Lucy Dorain és Willy Fritsch legjobb filmjének mondja a kritika

APOLLÓ

APOLLÓ

Árverés

Biharpüspökiben Volvovits Dezső-féle pékség felszereléssel és fűszerüzlet berendezéssel, házzal együtt nyilvános árverésen szabadkézből október 2-án d. u. 2 órakor eladatik.

3940

Klein Vilmos

Bul. Reg. Ferdinand 3.
harisnyát a legjobbak

Csak ma és holnap láthatja

A sanssouci malmot

Hefi árjegyzék

Valódi karlsbadi teáskészlet 6 személyes	—	—	450 lei
Karlsbadi színes uzonnáskészlet 6 személyes	—	—	140 lei
Karlsbadi színes teáskészlet 6 személyes	—	—	140 lei
Karlsbadi színes étkező készlet 6 személyes	—	—	1600 lei
Valódi ROSENTHAL teáskészlet 6 személyes	—	—	1000 lei
Valódi ROSENTHAL ebédlőkészlet	—	—	4000 lei
Valódi ROSENTHAL kávékészlet 6 személyes	—	—	1000 lei
Főzőedény „ROSENTHAL” 6 személyes	—	—	200 lei
Előételes tálak „ROSENTHAL” 6 személyes	—	—	200 lei

Kristály üvegek készletek 6-12 és 24 személyre. — Evőeszközök valódi „Berndorfi” — Gyógyszereseknek mindenféle üvegek és tegelyek gyári árakban — Demjonok kosárbafonott üvegek

Tábla ablaküvegek asztalosoknak és építészeknek olcsó árakban. Eladás nagyban és kicsinyben

Frații Komlóș Testvérek

Gyári raktár nagykereskedés

ORADEA—NAGYVÁRAD N. Iorga (Zöldfa)-utca 13. Telefon: 372

A lei ma Zürichben: 322.50

Zürichi nyitítás

Váradai árfolyamok

1927. szeptember 26.

BUKAREST 322.50

BERLIN	—	—	—	12360
NEW-YORK	—	—	—	518 68
LONDON	—	—	—	2524
PARIS	—	—	—	2035
MILANO	—	—	—	2827 50
BUDAPEST	—	—	—	9070
PRAGA	—	—	—	1537 12
BÉCS	—	—	—	7310

Pengő	—	—	—	28 17	28 20
Dollár	—	—	—	160 25	160 75
Cseh korona	—	—	—	4 77	4 78
Svájci frank	—	—	—	31 12	31 17
Osztrák shilling	—	—	—	22 72	22 75
Francia frank	—	—	—	6 30	6 35
Angol font	—	—	—	785	786
Olasz lira	—	—	—	8 75	8 80

Az országos szeszszindikátus tegnap megkezdte működését

HIVATALOS KÖZLEMÉNY A SZESZ KISZOLGÁLTATÁS ÚJ MÓDJÁRÓL.

Évekig tartó előkészületek után megalakult nemrég a szeszgyárak országos szindikátusa. Szeptember 25-én, tegnap kezdte meg működését a szeszszindikátus és erről a fontos mozzanatról a következő távirati értesítést küldte a „Nagyváradai Estilap” szerkesztőségéhez:

— A Sindicatul Spirituului végrehajtó bizottsága hivatalosan közli, hogy működését

október 25-én megkezdte. Ettől a naptól kezdve a szeszgyárakból és velük kapcsolatos szeszszabadraktárakból, a Sindicatul Spirituului által kiállított „bon de dispositie” nélkül semmiféle szesz ki nem adható. A szeszmegrendelések tekintetében holnap hirdetményt adunk ki, amely tájékoztatja az érdekelteket a követendő eljárásról.

Harry Liedtke és Ossi Oswalda

A hintáslány főszereplői

x A Hegedüs Hirlapiroda vizumosztálya közli, hogy a zsidó ünnepeken utleveleket vizumozás céljából a Nagyvárad kiadói hivatala (Str. Prin. Carol (volt Szilágyi Dezső)-utca 6. vesz át és intéz el.

* A Ciomtemplomban az ünnepi istentisztelet ma hétfőn este 6 óra 30 perckor; kedden és szerdán reggel pedig 7 óra 30 perckor kezdődik.

* A mezőgazdasági kamara közgyűlése. A biharmegyei mezőgazdasági kamara október 3-án délelőtti 10 órakor rendkívül fontos tárgysorozattal ülést tart, a vármegyei házában. Dr. Egry polgármester, mint jogszerint való tag szintén meghívást kapott.

Herceg és kokott, a legszebb Sant Morici felvételek!

Harisnyák legolcsóbban

Klein Vilmosnál

Apolló NAPÓLEON!

Az Apollóban keddtől kezdve vetítik Lucy Dorain filmjét a

Herceg és kokott-ot

* Halálozás. Kepes Ignác, Nagyvárad egyik legrégebbi és legtekintélyesebb polgára ma reggel 91 éves korában hosszúságú szenvedés után csöndesen jobblétre szenderült. Kepes Ignác előkelő földbirtokos családból származott. Fiatalabb korában Nagyvárad környékén hatalmas uradalma volt és vezető szerepet vitt a város és a vármegye társadalmi életében. Évekkel ezelőtt magas kora miatt visszavonult és öregsége napjait csöndes magányban töltötte. Halálát fián, Kepes Samun kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése holnap délután három órakor lesz.

Kötött kabátok, puloverek legnagyobb választékban

Klein Vilmosnál

* Felhívás a lótarló gazdákhoz. A nagyváradai rendőrprefektúra tápasztalja, hogy azok, akiknek a lovát besorozták és nyilvántartásba vették, nem tesznek eleget annak a kötelezettségüknek, hogy a besorozott lovakat a gyakorlatra előállítsák. A besorozott lovak helyett egészen más, vak és sánta állatokat állítanak elő. A rendőrprefektúra az illetőket a jövőben átkísérteti a hadbírószákhöz.

Apolló NAPÓLEON!

x Baba és felnőtt katonák október 2-án kezdődik a Muresanné Antalffy Margit tánc-kolonban. Sas-passage, Nic. Jorga (Zöldfa)-u. bejárat.

x Kalapok őszi udonságai a legutányosabb árakban kirakataimban láthatók. Lengyel uridivat-üzlete.

Hintáslány

a Heyman Szinkörben

Lucy Dorain: Herceg és kokott.

Nézzé meg a

Hintáslányt

a Heyman Szinkörben

x Egyhy Ghyssa női testnevelő, Dr. Mensendick torna, ritmika és klasszikus tánciskolájának fiókja, vezető Gellért Melinda, megnyitlik okt. 1-én Nagyváradon. — Beiratkozás Delavrancea (Ritók Zs.-u.) I. II. em. 8. Némety Mihálynénál, d. e. 11-től fél 1-ig és d. u. 5—7-ig, kislányok, fiúk, nagylányok, asszonyok részére. — Külön fogyó kurák.

x Lestyán Béla rajz és festőiskolájában okt. 5-én kezdődik a tanítás. Jelentkezni lehet minden szerdán és csütörtökön d. u. 3—5-ig, Körös-utca 6. sz. földszint, II. ajtó.

Hintáslány

A legkedvesebb Harry Liedtke film a Heyman Szinkörben

* Váradai köztisztviselők kölcsönt kapnak házépítésre. A Casa Noastra Aurora nagyváradai házépítő szövetséget igazgatója: Victor Stanescu értesíti a tagokat és azokat, akik tagok kívánnak lenni, hogy amennyiben a házépítési kölcsönből részesedni akarnak, úgy legkésőbb 1927 szeptember hó 27-én, kedden délután 3 óráig a nagyváradai ítélőszék I. emeleti 27. számú szobájában adjanak be egy kimutatást a következő pontos adatokkal: 1. Név, foglalkozás, lakás. 2. Ingatlan, vagyon, a hely és az érték megjelölésével. 3. Ingó vagyon leírása. 4. Jövedelem és fizetés. 5. Milyen összeget akar kölcsönvenni. Ezen a határidőn túl semmiféle jelentkezést sem lehet figyelembe venni.

Apolló: Herceg és kokott!

MOST

Női- és férfi-kalapok hallatlan olcsó árakon szerezhetők be

Klein Simon

kalapgyár lerakataiban

Bulevard Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 5. és 10. szám

2764

A n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy az oradeai vasúti

nagyállomás étterméi

átvettem és azt régi nivójára emeltem.

Legjobban elkészített hideg és meleg ételek, valamint tisztán kezelt kitűnő italok a legolcsóbb polgári árakban állanak a közönség rendelkezésére.

Szíves pártfogási kér

NEAGU H. TRAIAN

a vasúti étterem új bérloje

Egy váradi vak leány örök menedéket nyert a bécsi vakok intézetében

Kemény Ignác elmondja, mit látott a Blinden-Institutban

Mutter, reich' mir deine Hand —
Sag' mir, wie die Blume blüht,
Sag' mir wie der Himmel glänzt,
Seh'n möcht ich die schöne Welt
Dach vor allem möcht' ich seh'n
Mutter, dich ein einzig' Mal —
(Édesanyám nyujtsd kezéd;
mondj el nekem, hogyan nyílik a virág;
mondj el, hogyan ragyog az égbolt... Szeretném látni a szép világot... De mindenekelőtt téged szeretnék látni egyetlen egyszer anyám...)

Ezek a mélyen megrázó költsők sorok dicsőlegnek a Blinden-Institut: épületének homlokzatán. A XIX.-ik kerületben Bécs villanegyedében, a hatalmas park közepén, a Hohe Warte-n fekszik az osztrák vakok pompás háromemeletes épülete. Ebben az intézetben, amelyet a régi osztrák-magyar monarchia zsidó mágusai és pénzkapitáliai emeltek, talált maga számára örök menedékhelyet Weisz Rózsika a tizenkilenc éves nagyváradi vakleány is.

Weisz Rózsika tragédiája eléggé ismert, hiszen a váradi lapok számtalanszor foglalkoztak ennek a fiatal leánynak megrendítő sorsával. Már nagyanyja is világtalan volt és édesanyja, mint gyermek veszítette el szemvilágát. Rózsika ragyogó fekete szemei is élettelennül meredtek a világba. Weisz Rózsika hiába adta fel a kérdést: hogyan virágozik a virág? Hogyan ragyog az égbolt? ... Weisz Rózsika a gyönyörű világból nem látott semmit, nem látta soha az édesanyját sem.

Kemény L. Ignác, Náci bácsi, ez a csupa-szívem, hihetetlen szeretettel karolta fel Weisz Rózsikát és családját. Náci bácsi örökösen látott-futott, hogy a világtalan családnak ne legyen gondja semmi. Éveken keresztül segítette, támogatta őket és hogy nemrégiben Rózsika árvaságra jutott, elvesztette édesanyját, Kemény Náci elhatározta, hogy nem hagyja, amíg Weisz Rózsikának igazi otthon nem talál. A dolog nem volt valami egyszerű. Pest-ről megírt a válasz: nincs hely. Náci bácsi ment tovább. Ujabb remegés. Mi lesz, mi történik, ha itt sem sikerül? Egy hét telt el zavaros napokkal. A Blinden-Institut értesítése kedvező. Weisz Rózsikát kísérővel utnak lehet indítani. És most újabb akadályok tornyosulnak Náci bácsi elé. Utlevél. Az hamarosan megvan, a hatóságok hihetetlen módon előzékenyek. Náci bácsi rohan tovább megállás nélkül és még mielőtt összerokadna a szaladgálásban, egyszerre felragyog az arca: együtt van a pénz is, meg van a költség.

Több, mint egy hetet töltött Bécsben a derék Kemény Náci. Nem volt ugyan semmi nehézség a fölvetélnél, de tekintettel a Romániában fölépő gyermekbénulás járványára, Weisz Rózsikát öt napon keresztül megfigyelés alatt tartották és persze az öreg Kemény Náci, addig nem mozdult

egy tapodtat sem, amíg áldásos misszióját be nem fejezte. Még aztán is várt két napot, mert nehézz, roppant nehéz volt az elválás. Weisz Rózsika tudta, érezte, hogy mit tett ő érette Kemény L. Ignác és patakzottak könnyei, — amikor búcsúznia kellett.

... Náci bácsi rohant az utcán, amikor tegnap elcsúszott. Még ki sem pihente az utazás fáradalmait, már újból dolgozik. Most valami özvegynek és négy árvájának a nyugdíjgyűjében kilincsel.

— Ja öcsém — mondja kedvesen — nekem ez a passzióm.

Majd csendesen hozzáteszi:

Janovits Jenő pályázik a nagyváradi színházra

Kedden ideérkezik Eftimiuval együtt és tárgyalni fog az illetékes fórumokkal

Biztos forrásból nyert értesülésünk szerint

Janovics Jenő benyújtotta pályázatát a nagyváradi magyar színház vezetésére.

A pályázat ebben a pillanatban nem érkezett meg ugyan a városházára, de a mai nap folyamán, vagy legkésőbb holnap bizonyára be fog érkezni.

Janovits Jenő pályázatában kijelenti, hogy amennyiben Erdélyi Miklós nem tudja vállalni a nagyváradi magyar színház felállítását, megszervezését, ő készséggel tesz eleget annak a kívánságnak, hogy a nagyváradi magyar színházat megszervezze. Ebből a célból társulatát ki fogja bővíteni és

le fogja szerződteni az állásnélküli nagyváradi színészek legnagyobb részét is.

Ertesülésünk szerint Janovits Jenő vasárnap Budapestre utazott, ahonnan kedden jön Nagyváradra. Itt találkozni fog Eftimiuval is, akivel együtt véglegesen dönteni fognak a nagyváradi színházról.

Mit mond a polgármester?

Ebben az ügyben kérdést intéztünk Egrý Gergely dr. polgármesterhez, aki a következőket jelentette ki:

— Janovits Jenő pályázata ebben a percben még nem érkezett be a városházára. Én személyhez sohasem ragaszkodtam. A legfőbb szempont előttem mindig az volt, hogy a nagyváradi magyar színház az az magas színvonalon álljon, amelyet a város magyar közönsége régi tradíciójával fogva joggal megkövetelhet.

— Én tudom, hogy miért?

— El sem képzeltem — mondja hosszas kapacitálás után — hogy az Istennek ezek a szájalomra-méltó teremtményei olyan csodálatosan szép helyen élnek. Nem látnak semmit, de hihetetlen ösztönnel megérik a környezet melegségét és a természet szépségeit.

— Olyan jó itt — búcsúzott el tőlem könnyező szemmel Weisz Rózsika — olyan szép itt minden. És Náci bácsi most már hűvvel és lelkesedéssel beszél a Blinden-Institut-ról.

Talán nyolcvanvan vannak összesen — meséli Kemény Náci — kiváló pedagógusok tanítják őket. Szeretet és melegség sugárzik mindenikből. Gyöngédek a végtelenségig. Az egyik tanár kalauzolt az intézetben végig, a munkatermekben. Az egyik váknál vécő, a másiknál gyalu, a harmadiknál lombfűrészes és így terdel egy ráma mellett. A másik teremben egy asztal körül fehérköpe-

nyes leányok ülnek: kézimunkálnak szaporán, szépen. Az ember szívébe egyszerre úgy belenyúlal. Készítenek kék, seprűt, minden hasznos és amellet praktikus cikket. A kosárfonóban nők és férfiak vegyesen. Az egyik széken egy idősebb nő, mellette egy kór-szakállas férfi. Gyöngéden, mély érzéssel beszélnek egymáshoz. Megállók mellettük. Vezetőm rám néz, mindent megért: Huszonöt éve vannak az intézetben — mondja. — Tíz évvel ezelőtt itt is esküdtek meg. A legcsodálatosabb harmóniában élnek. Egy percre sem válnak el egymástól. Mindig a közös munkateremben dolgoznak...

Náci bácsi siet. Nem tartóztatom tovább, neki dolga van. Nem szólok semmit se. Hiszen mit is tudnék mondani. Ehelvett némán megszorítom ennek a jóságos tekintetű, igazi jó embernek kezét...

B. J.

— A másik fontos szempont előttem az, hogy az a sok szerencsétlen állás nélküli magyar színész, aki most kenyér és foglalkozás

EFTIMIUNAK VOLT MEGEJIZASA VÁRADRA IS A MINISZTERIUMTÓL — MONDOTTA A KULTUSZMINISZTER

Kolozsvárról jelenti a Rador: A Rador igazgatója ma délelőtt kérdést intézett a Kolozsváron tartózkodó Lepedatu kultuszminiszterhez, arra a hírekre vonatkozólag, hogy

Victor Eftimiu teljesen illetéktelenül avatkozott be az erdélyi magyar színházak ügyébe,

amennyiben ő csak a kolozsvári román nemzeti színház és opera vezérigazgatói teendőire kapott megbízást.

Lepedatu miniszter a következőket mondotta:

— Semmi sem igaz abból, amit a Temesvári Hírlap ír.

nélkül bolyong a város utcáin, megélhetéshez jusson. Ha Janovits Jenő ezt a két követelményt biztosítja, szívesen várom.

Autentikusan kijelenthetem, hogy Victor Eftimiu úgy Kolozsváron, mint Temesváron, Aradon és Nagyváradon az én felhatalmazásom alapján tárgyalt és az én álláspontomat képviselte.

Nem hiszem, hogy a miniszteriumban ennek az ellenkezőjét állították volna. Eftimiu Viktor tárgyalásának eredményét meglepődéssel vettem tudomásul.

Ebben az ügyben különben Minulesen, a szepmüvészeti miniszteriumból ma délelőtt a Temesvári Hírlaphoz táviratot intézett a miniszter nyilatkozatához hasonló tartalommal.

Rosszul kezdődött tegnap a pótfértségi vizsga Nagyváradon

Ismét több száz diák gyűlt össze Nagyváradon a különböző kerületekből. Számosan vannak ezek között, kik már nem másodszor, de harmadszor, sőt negyedszer jelemlkeztek az érettségi vizsgálatokra és sajnos, újra kevés reménnyel arra, hogy sikeres eredményt érhesenek el.

A vizsgáztató bizottság elnöke Th. Angheluta tanár. A tagok között egyetlen egy Gojdu-lieumbe-li tanár sincs.

Csaknem valamennyi bizottsági tag teljesen távoli intézetekből érkezett.

Ez a körülmény rendkívül megnehezíti a diákok helyzetét.

Az első írásbeli tétel „A kritika fejlődése a román irodalomban” rendkívül nehéz, mert a román irodalomban oly nagy ismeret, annyi olvasottságot követel, melyre a diákok a gimnáziumi évek alatt még magánszorgalomból

sem tehettek szert.

Az írásbeli vizsgálat szomorúan kezdődött. Ugyanis több diák, aki kérvényt adott be a vizsgadíj elengedéséért,

csak az utolsó percben tudta meg, hogy felmentést nem kapott.

Amikor a szükséges díjat le akarták fizetni, az írásbelik már megkezdődtek. A jelenlevő tanárok egyike megnyugtatta a diákokat, hogy vegyenek csak nyugodtan részt a vizsgálaton, a díj lefizetése még másnap sem fog késni.

A bizottság azonban a vizsgálatról kiutasította a diákokat s e szigorúság miatt ismét többeknek érettségije káros halasztást szenvedett.

Nem akarunk az események elé vágya, szomorú eredményeket jósolni, de a történetek után mégis némileg nyugtalanul nézünk a szóbeli vizsgálatokra.

Bamulatra méltok az általunk készített ezüst áruink.

Egyedüli elárúsító helyünk

Herbst ékszer és óra áruháza

Piața Regina Maria (Bémer-tér) 1

Oradea—Nagyvárad

hol az általunk megszabott olcsó

árak mellett lesz árusítva

Kérjük a kirakatokat megfigyelni

Postpischel és társai

Perzsaszőnyegek és külföldi fonalak

legelőcsőbb bevásárlási forrása

Székelynél

ORADEA a Royal-kávéházzal szemben

Selyem perzsa szőnyeg □ 2

Gyapjú perzsa szőnyeg □ 2

Külföldi imperial fonál kg 460 lei

Perzsaszőnyeg fonál kg 350 lei

Szőnyegek szaksterü javítását

vállalom

Házhelyek

rendkívül olcsó árban és kedvező részletfizetési feltételek mellett kaphatók a Wilson (Füzes)-utca folytatásában.

Hatóságilag engedélyezett ház helyek, villanyvilágítás, vízvezeték és csatornázott utast mellé.

Ertekezni:

Topsál

Bul. Regele Ferdinand 14.

„Bébé“

gyermekruha-salon

most Bul. Reg. Ferdinand 20.

okt. 12-től Bul. Reg. Ferd. 19.

készülnek a legizlesebb

gyermek-ruhák, leányka és

fiú kabátok Friss divatla-

pok érkeztek.

Olcsón, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László

kelmetestő

Take Ionescu (Körös)-utca 1.

Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand 2.

Endlizést

olcsón és kifogástalanul elké-

sztítve csakis I. Vulcan (Nagy

Sándor)-u. 11. ajtó 5. vállalkoz

Fest. Tiszítás

2 nap alatt

Kalinovcsán

a Sas alatt

Mos. 3816 Vasal

U! Megnyit U!

Kézimunka és előnyomda

üzlet

ahol párnamentőzéseket a leg-

olcsóbb árban vállalkoz

Hátsér. N. Jorga (Zöldfa)-u. 9.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

APROHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

KISLANYOM! Tegnap érkeztem, ezért nem írtam. Levélkei nagyon boldoggá tettek. Érzelmim Édesem nem változtak; nem szalmaláng, sorait nagy örömmel várom. Meleg szeretettel, nagyon sokszor csókolja E. 218

KICSI Babynak számtalan csókot küld hü Lacija. 217

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorot szoba, központban azonnali világitás, kiszolgálással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál.

KÜLÖNBEJÁRATU szoba, üresen kiadó október tizenötödikére. Jorga Miklós (Zöldfa) utca 21. Házmester. — Ugyanott tanuló fizetéssel textilüzletbe felvétetik. 244

ALKALMAZÁS

KALAPDISZITÓ, ki önállóan is tud dolgozni, állást keres. Cím a Hegedűs hírlapíróházában. 207

MANIKÜR hölgyfodrászathoz, szaktudással, ujjonnan megnyitott üzletbe betársulhat, olyan egyen, kinek 30000 lei tőkéje van. Cím: Schillinger Andornál, Pável-u. 5. 246

ELSEJÉRE minden szobalányt keres Ullmann Istvánné, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 11. 241

MINDENES szakácsné elsejére keresetük. Grünstein, Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca 23. 240

TAKARITÓ és minden szakácsné azonnal felvétetik. Dr Costa, Ciorogariu püspök (Uri) u. 11. szám. 243

HAZASPAR házmesteri állást keres. Cím a kiadóba kér. 242

FLÓRAGYAR munkásnőket keres. 238

PÉNZKÖLCSÖN

PÉNZKÖLCSÖNT nyújt kézi fedezetre egyezer leitől kezdődőleg Házulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 3709

ADÁS-VÉTEL

FÉRFI börgarnitúra teljesen jó karban levő eladó. Rimanóczy-utca 7. II. 247

Művész perzsaszőnyegek szövött gobelinek, valódi külföldi fonalak, minták, szövökellékek, szőnyegjavítás, tisztítás, állandó tanfolyamok

Schulhof Emilnénél

Orienszővművészeti iskola

Ep. Ciorogariu (Uri)-utca 14.

Premontrei gimn. Telefon: 296.

50.000 lelei jó megélhetéshez juthat. Cím: „Ardeal” főposta mellett. 245

OLCSÓ husnak hig a leve, Reklám meg ne tévessze, hangszereket szakiparosnál Simonnál szerezz be. Bármilyen hangszert vásárolás. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 22. 3939

OLCSÓ német órákat adok házhoz is megyek. Egyesület (Szent László) tér 6. 239

Tűzifa, élesdi oltott mész, lordai cement

prima, száraz cser- és bükkhásab, különféle betoncsövek, rabitz-lap, kátránypapír, téglák, cserép legelőcsőbban kaphatók

JURICKAY BELA

tűzifa és építkezési anyagraktárban 3894

Piața Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) mellett, a leégett Adria-malom telepén

Nyugdíjasok figyelmébe! Ügynököket felveszek.

Bútor megbízható, izléses és olcsó a

Nagyvárad

Műasztalosok Butorcsarnokaiban

kapható Avram Iancu (Kossuth)-utca 2. szám (Sas-épülettel szemben) és Gen. Mosoiu (Kert)-utca 4. sz. (Ipartestületi házban)

Ortási választék olcsó és műbutorokban, hajlított székek és kárpitos munkákban. Hálósobák 14.000 leitől

Turul cipőgyár

r. t., Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) fióküzletben a raktáron levő cipőárut az alábbi árakban árusítjuk.

Mig a készlet tart!

Egyes párok Lei: 195, 295, 395, 495, 595 és feljebb!

Kérjük a kirakatainkat

megtekinteni!

Berendezés eladó!

„TURUL” cipőgyár r. t. Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) fióküzlet.

3891